

HALNE FJELLSTUGU
Ålmannvegen 90
3576 HOL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lina Sannes Eskerud, 32266818

Tillatelse til organisert ferdsel med hundespann i Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir Halne fjellstugu tillatelse til å arrangere hundesledeturer til Skaupa i Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 4.2.1. Tillatelsen gjelder den delen av trasen som ligger i Viken fylke. Statsforvalteren i Vestland må fatte vedtak for den delen av trasen som ligger i Vestland fylke.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 14.02.2023. Halne fjellstugu søker om tillatelse til å arrangere hundesledeturer i Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde i kommunene Nore og Uvdal, Hol og Eidfjord.

Søknaden er behandlet i samråd med Statsforvaltaren i Vestland. Dette vedtaket gjelder den delen av arrangementene som går i Viken sin del av verneområdet. Statsforvaltaren i Vestland fatter vedtak for den delen av arrangementet som går i Vestland sin del av verneområdet.

Dere ønsker å gjennomføre to turer i perioden 21. – 23. april og 28. – 30. april 2023. Begge turene går fra Halne fjellstugu til hytta ved brygga i Skaupa. Antall deltakere er 10 og 5 - 6 hundespann. Turen går langs med Halnefjorden ned og på vannet tilbake. Dere opplyser at dere legger om ferdselen når det er behov for dette og avlyser når det ikke lar seg gjennomføre.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 10.04.1981. Formålet med Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde er å verne eit særmerkt og vakkert naturlandskap med mange kulturminne i tilknytning til Hardangervidda nasjonalpark.

I henhold til verneforskriftene for Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde § 4.2.1, er det nedfelt at forvaltningsmyndigheten kan stille krav om tillatelse ved organisert ferdsel som kan skade verneverdiene, jf. forvaltningsplanen. Dette betyr ikke at dere har krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi tillatelse i dette tilfellet.

Det følger av naturmangfoldloven (nml) § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Høring

Søknaden ble sendt på høring til Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet, Vestland tilsynsutvalg og Viken tilsynsutvalg 17.02.2023.

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet uttaler seg i forhold til villreinens interesser. Etter § 21 i Hjorteviltforskriften skal nemnda arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområder. Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og siden 2021 er arten oppført på rødlista. Regjeringen har vedtatt at det skal utarbeides en egen stortingsmelding for villrein, for å ivareta villreinens interesser på en bedre måte enn det vi har klart til i dag.

Det er svært positivt at Halne Fjellstugu er bevisst på å ivareta hensyn til villrein i sin virksomhet. De omsøkte turene vil som regel innebære lite forstyrrelser på villreinen når de foregår i april og i rimelig avstand av Riksveg 7. Det må likevel settes nødvendige vilkår om kontakt med SNO el. før turen starter for å avklare mulig konflikt med villrein, og at turopplegg endres dersom en skulle møte på villrein underveis.

Vestland tilsynsutvalg

Hundesledeturane med 5-6 sledar går i slutten av april, 21. - 23. og 28. - 30., langs og over Halnefjorden. Dette er i eit område som normalt sett ikkje har besøk av villreinen på denne tida, og TUV meiner det er tilrådeleg at desse turane kan verta gjennomførte, forutsett at dei tek kontakt med SNO, og forsikrar seg om at det ikkje er dyr i området.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger.

I forvaltningsplanen for Hardangervidda nasjonalpark med landskapsvernområde går det fram at forvaltningsmyndigheten kan stille krav om tillatelse for organisert ferdsel som kan være til skade eller ulempe for verneinteressene i nasjonalparken og landskapsvernområdet. Turene vil gå gjennom brukssone 8: Skaupsjøen-Halnefjorden i forvaltningsplanen. Her står det at; «Det kan tillatast eit relativt høgt bruksnivå i sona både for landbruksutnytting, tradisjonelt friluftsliv og turisme, men innafor rammene av verneformålet. Det skal takast tilbørleg omsyn til landskapet ved løyve til byggjeverksemd og andre varige tiltak. Det må vurderast tiltak for å sikre verdifulle kulturminne i området som er utsett på grunn av ulik ferdsle og godt tilgjenge. Ein skal unngå tiltak og aktivitetar som kan bidra til å stenge villreintrekk mellom sentralvidda og området ved Hardangerjøkulen. Det bør ikkje gjevast løyve til organisert ferdsle på vinterføre av omsyn til villreinen.»

I Naturbase er det registrert leveområde for villrein og Hardangervidda villreinområde er et nasjonalt villreinområde. Trekk-korridor for villrein mellom områdene sør og nord for Rv7 går på østsiden av Halnefjorden og rundt Halne fjellstugu. I dag er vi i en situasjon hvor det ikke er ønskelig at villreinen skal trekke over Rv7 på grunn av CWD-smitte. På sikt er målsettingen å få tilbake utveksling mellom villreinområdene nord og sør for Rv7. Det er gode sommerbeiter rundt Hardangerjøkulen som spesielt bukkeflokkene brukte tidligere. Halnetunga er et viktig trekkområde som må ivaretas. I Artskart fra Artsdatabanken er det ikke registrert øvrige arter som vil komme i konflikt med omsøkt tiltak. De viktigste verneverdiene er Europas største villreinstamme, et storslått og variert viddelandskap, et stort antall kulturminner fra alle perioder og en variert høyfjellsfauna med sårbare høyfjellsarter, store myr- og våtmarksområder med rikt fugleliv og sjeldne/true arter, samt store og fiskerike vassdrag.

Fordi vinteren er en flaskehals og villreinen vinterstid er tilpasset et lavt aktivitetsnivå med tæring på oppsparte fettreserver, bør det være et mål å redusere menneskelig aktivitet i viktige vinterbeiter til et minimum. NINA rapport 1903, Villrein-ferdselanalyse på Hardangervidda, viser at menneskelig aktivitet samlet sett gir det største bidraget til å forklare villreinens bruk av Hardangervidda, og denne effekten er sterkere om sommeren enn om vinteren. Det innebærer ikke at ferdselen vinterstid ikke har betydning for villrein (sårbar tid da dyra går på sparebluss), men i mindre grad på dyras arealbruk vidda sett under ett. Rapporten konkluderer med at hvis målet om en bærekraftig forvaltning av villrein skal kunne nås, må forvaltningen rettes inn mot å endre ferdselsmønsteret på Hardangervidda.

Kvalitetsnormen for villrein ble vedtatt av regjeringen sommeren 2020. Kvalitetsnormen for villrein er et kunnskapssystem som klassifiserer villreinområdene i god, middels eller dårlig kvalitet. Vurderingene tar utgangspunkt i tre delnormer; 1) bestandsforhold, 2) lavbeite og 3) leveområder og menneskelig påvirkning. Målet er at minimum middels kvalitet for det enkelte villreinområde opprettholdes eller nås snarest mulig. I kvalifiseringen som ble lagt fram den 25. april i fjor, kom det fram at Hardangervidda villreinområde har dårlig kvalitet. I kvalifiseringen pekes det på flere årsaker til den dårlige kvaliteten; dårlig arealutnyttelse, høy sykdomsbelastning og lave slaktevekter på kalv. I grove trekk er fragmentering av leveområdene, infrastruktur og menneskelig ferdsel viktige årsaker til dårlige vilkår for villrein. Det er igangsatt en dugnad der mange aktører er involvert for å se på sin aktivitet på Hardangervidda og hvordan den kan begrenses/endres for å minske forstyrrelsesgraden på villrein.

Den samlede belastningen i verneområdet er stor og omsøkte turer kan øke den samlede belastningen, da spesielt på villrein, jf. § 10 i nml. Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Førre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken, jf. § 9 i nml. Dersom situasjonen for villrein skal kunne bedre seg er det behov for økt innsats og strengere regulering av ferdsel over lengre tid. Vi legger vekt på Villreinnemndas uttalelse og vi mener at turene kan gjennomføres, under gitte vilkår, uten at den samlede belastningen øker vesentlig.

På denne bakgrunn vurderer vi at det kan gis tillatelse til omsøkte turer med hjemmel i verneforskriften § 4.2.1.

Vedtak

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir tillatelse til hundesledeturer fra Halne fjellstugu til Skaupa i Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 4.2.1. Tillatelsen gjelder den delen av trasen som ligger i Viken fylke. Statsforvalteren i Vestland må fatte vedtak for den delen av turen som går i Vestland fylke.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen gjelder for to turer i perioden 21. – 23. april og 28. – 30. april 2023.
- Antall deltakere er maks 10 og antall hundespann er maks 6.
- Traser skal være på Halnefjorden eller langs med vannet.
- Minimum én uke før løpet skal arrangøren kontakte Statens Naturoppsyn v/Petter Braaten (petter.braaten@miljodir.no / 924 07 771) og det skal holdes kontakt så nært opp mot arrangementet som mulig. Dette for å avklare status for villreinen i området og hva slags hensyn som må tas.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne vises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Lina Sannes Eskerud
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
NORE OG UVDAL KOMMUNE	Sentrum 16	3630	RØDBERG
STATSFORVALTAREN I VESTLAND SNO Hardangervidda SNO Geilo	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Vestfold og Telemark tilsynsutvalg Viken tilsynsutvalg			
HOL KOMMUNE	Ålmannvegen 8	3576	HOL
Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet	Skinnarbu - Møsvannsveien 1149	3660	RJUKAN

Vestland tilsynsutvalg